

קורסים מקצועיים: תוכנית 'מגמה לעתיד'

רציונל

שוק העבודה החדש שונה במאפייניו משוק העבודה כפי שהיכרנו בעבר. אחד המאפיינים של שוק העבודה החדש הוא תנועה מרובה בין מקצועות, שינויי תפקיד ומעבר בין ארגונים ומקומות עבודה, וכן הצורך במגוון רחב של ערכים, כישורים ומיומנויות. אחת ממטרות התוכנית, המתוארת במסמך זה, היא למידה לפיתוח ולביסוס ערכים, כישורים ומיומנויות שייקלו על ההשתלבות בשוק העבודה המשתנה. חלק מתהליך הלמידה הוא יצירת הזדמנויות לאקספלורציה.¹ הדבר מתאפשר בזכות חשיפת הצעירים המשתתפים בתוכנית למקומות עבודה ולמקצועות שונים באמצעות סיורים ומפגשים. השתתפות בקורסים מקצועיים מגוונים מסייעת להשגת מטרה זו. מסמך זה מיועד לסייע לצוותי החינוך בהבניית תהליך הבחירה וההפעלה של הקורסים המקצועיים הנלמדים במסגרת התוכנית.

מטרות הקורסים

- לזמן לצעירים מפגש עם שדות תעסוקתיים מגוונים ולפתוח צוהר לתחומי תעסוקה שונים עם וללא זיקה למגמה הנלמדת.
- לאפשר לצעירים ללמוד תחומים נוספים ללימודיהם ולרכוש מיומנויות נוספות לקראת הסמכה, כדי לשפר את סיכוייהם להשתלב בשוק העבודה.
- לאפשר זכאות לתעודה מקצועית נוספת לצעירים שיעמדו בדרישות הקורסים (בחלק מהקורסים, שבהם ניתנת תעודה).

כתבו: אורלי ויסמן - משרד החינוך, אסנת אלנתן - מגמה לעתיד. קראו והעירו: יפעת קליין- ג'וינט ישראל, מימי פלצי' - משרד החינוך.

¹ אקספלורציה - שלב משמעותי בתהליך התפתחות קריירה. באמצעות תהליך זה האדם מזהה חלופות, מעריך אותן ומקבל החלטות באשר לחלופה הנבחרת. האקספלורציה היא תהליך הכולל בחינה והערכה עצמית וחיפוש חיצוני אחר מידע ("ייעוץ קריירה": מבט על התנהגות חקרנית בראי תיאוריית ההיקשרות", ד"ר הדסה ליטמן- עובדיה, אדם ועבודה, 2008).

2. התרשמות הצוות מתפקודם ומיכולתם של רוב תלמידי המגמה לעמוד בהצלחה בדרישות הקורס לקבלת תעודת סיום. קבלת התעודה מותנית בנוכחות רציפה וסדירה של הצעיר בקורס ועמידה בדרישות הקורס: מבחן ו/או עבודת גמר.
3. שיקולים לוגיסטיים, כגון: זמינות המדריך מטעם ספק הקורסים, צורכי מערכת השעות וכדומה.
4. מוצע לתכנן את הקורסים שיוקצו במהלך כל שלוש שנות הלימוד של הכיתה, על אף שייתכנו שינויים במהלך השנים.
5. הקורסים ייבחרו בשיח משותף ובתיאום עם נציג הספק מטעם מינהל מדע וטכנולוגיה.

ב. קורסי התנסות: משדות תעסוקתיים שונים ממגמת הלימודים

בשנים א' ו-ב' הצעיר ילמד קורס אחד בשנה משדות תעסוקה אחרים ושונים ממגמת לימודיו. זאת, כאמור, במטרה להרחיב את ידיעותיהם של הצעירים בתחומים נוספים לאלה הנלמדים במסגרת ההתמחות במגמה.

- הקורס יופעל במסגרת שעות התקן המוקצות לכל כיתה.
- הקורס יילמד במשך סמסטר אחד, בהיקף של שלוש ש"ש, סך הכול 45 שעות שנתיות במסגרת שעות הוראה בשכ"מ או/ו במסגרת הארכת שנת הלימודים.
- מורי הקורס יהיו מורים מקצועיים ממגמות אחרות במכללה או מורים מקצועיים נוספים לאלה המלמדים במכללה.
- הנגשת התכנים: מומלץ לערוך שיח מקדים בין מורה הקורס לבין צוות הכיתה, לשם היכרות עם תפקודם וצרכיהם של הצעירים.

עקרונות ושיקולים בבחירת קורסי התנסות:

1. קורסי התנסות ייבחרו תוך שיח עם הצעירים ובהתחשב ברצונם ובהעדפתם.
2. חשוב להקפיד על בחירת קורסים משדות תעסוקתיים שונים (על פי מודל הולנד): קורס מתחום אומנותי, ביצועי, טכני, חברתי, יזמי, מינהלי.

בטבלה שלהלן מוצעים עקרונות מנחים לבחירת קורסים שלא בזיקה למגמה:

רכיבים	במידה מלאה	במידה חלקית	בכלל לא
הקורס מזמן היכרות עם שדה תעסוקה שלא בזיקה למגמה שהצעיר לומד			
הקורס בהיקף של 45 שעות לפחות			
הקורס מאפשר למידה התנסותית מותאמת לתחום הנלמד			
הוראת הקורס על ידי איש מקצוע מהתחום, בעל ניסיון בעבודה עם צעירים וניסיון בהוראת צעירים מהחינוך המיוחד.			

דוגמאות לקורסים שהתקיימו במכללות והופעלו שלא בזיקה למגמה ונמצאו כמתאימים:

- קורס צרפות
- קורס איפור וטיפוח החן
- קורס הפעלת רחפנים
- קורס תיקוני מכשירי סלולר
- קורס בישול וקונדיטוריה
- קורס בניית אתרים
- קורס אילוף כלבים
- קורס רפואה משלימה –
- קורס עיצוב גרפי
- קרחת קרמים
- קורס צילום

שילוב תכני הקורסים המקצועיים בלימודי הליבה ובהכנה לחיים אוטונומיים ועצמאיים.

המחנכת תשלב את התכנים הנלמדים במסגרת הקורסים המקצועיים על פי שיקול דעתה ובאופן מותאם ורלוונטי, בתחומי הדעת ובשיעורים השונים, לדוגמה:

- טקסט הוראות/הפעלה כטקסט בהבנת הנקרא.
- מושגים באנגלית - שילובם בשיעור אנגלית, הרחבת אוצר מילים בשיח הכתוב והדבור.
- חישובים מתמטיים - שילוב בשיעורי מתמטיקה.
- הטרמה ועיבוד של מיומנויות חברתיות ואישיות בעקבות ההתנסות בקורס.

- שימוש במיומנויות מקצועיות שנלמדו בקורס בסדנת ההכנה לחיים עצמאיים ובסדנת הכנה לקריירה, כגון: שימוש בכלי עבודה, שימוש באפליקציות.